ĻEŅINA KAROGS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta
Maksā 3 kap.

LATVIJAS KOMUNISTISKAS PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

Nr. 132 (5981)
SESTDIEN,
1989. gada 4. novembrī

Deputātu kandidāti

1. oktobrī rajona vēlēšanu komisijas kārtējā sēdē reģistrēti deputātu kandidāti rajona padomes vēlēšanām:

57. Smelteru vēlēšanu apgabalā — **Pāteris Elsts**, Dzeržinska kolhoza priekšsēdētājs. Izvirzīts Dzeržinska kolhoza darba kolektīva sapulcē.

56. Saunas vēlēšanu apgabalā — **Jānis Pīzelis**, kolhoza «Sarkanā ausma» galvenais inženieris. Kandidatūra izvirzīta Priekuļu deviņgadīgās skolas darba kolektīva sapulcē, kolhoza «Sarkanā ausma» 1. un 2. ražošanas iecirkņu darba kolektīvu, mehanizatoru un lopkopēju sapulcēs.

13. Preiļu vēlēšanu apgabalā — **Jānis Mežinskis**, Preiļu starpsaimniecību celtniecības organizācijas enerģētiķis. Izvirzīts Preiļu starpsaimniecību celtniecības organizācijas darbinieku konferencē.

41. Jersikas vēlēšanu apgabalā — **Jānis Eiduks**, kolhoza «Jersika» ražošanas iecirkņa priekšnieks. Kandidatūra izvirzīta kolhoza «Jersika» arodbiedrības konferencē.

31. Līvānu vēlēšanu apgabalā — **Verners Veide**, republikāniskā projektēšanas un māju celtniecības tresta pārvaldnieks. Izvirzīts republikāniskā projektēšanas un māju celtniecības tresta arodbiedrības konferencē.

45. Riebiņu vēlēšanu apgabalā — **Romualds Kavinskis**, agrofirmas «Sarkanais Oktobris» generāldirektors. Izvirzīts kolhoza «Sarkanais Oktobris» partijas pirmorganizācijas sapulcē.

46. Opūgu vēlēšanu apgabalā — **Leonīds Sorokins**, kolhoza «Sarkanais Oktobris» autotransportā dienesta priekšnieks. Izvirzīts kolhoza «Sarkanais Oktobris» partijas pirmorganizācijas sapulcē.

48. Lazdānu vēlēšanu apgabalā — **Marija Paukšte**, kolhoza «Ezerciems» zootehniķe. Kandidatūra izvirzīta kolhoza «Ezerciems» 2. ražošanas iecirkņa darba kolektīva sapulcē.

48. Lazdānu vēlēšanu apgabalā — **Antons Lazdāns**, kolhoza «Ezerciems» mehanizators. Izvirzīts kolhoza «Ezerciems» partijas pirmorganizācijas sapulcē.

35. Jaunaglonas vēlēšanu apgabalā — **Jāzeps Ruskulis**, Jaunaglonas lauksaimniecības skolas ražošanas apmācības meistars. Izvirzīts Jaunaglonas lauksaimniecības skolas arodbiedrības sapulcē.

47. Rožkalnu vēlēšanu apgabalā — **Ilgvars Muzikants**, Preiļu 24. ceļu remontu un būvniecības pārvaldes priekšnieks. Kandidatūra izvirzīta vēlētāju sapulcē dzīvesvietā.

MĪTIŅI PREIĻOS UN LĪVĀNOS

Lielā Oktobra 72. gadadienai veltītais mītiņš Preiļos notiks 7. novembrī plkst. 9.00 laukumā pie piemineķļa V. I. Ļeņinam.

Preiļu pilsētas izpildkomiteja

* * *

Aicinām Līvānu pilsētas iedzīvotājus un viesus piedalīties Lielās Oktobra sociālistiskās revolūcijas 72. gadadienai veltītajā svinīgajā mītiņā, kas notiks 1989. gada 7. novembrī plkst. 11.00 Slavas skvērā Rīgas ielā.

Līvānu PMK, Preiļu 21. PMK, Līvānu kūdras fabrikas un republikāniskā projektēšanas un māju celtniecības tresta partijas pirmorganizāciju sekretāri

Dzimšanas dienā

Komjaunatnes dzimšanas dienai veltīts, aizvadītās nedēļas nogalē notika rajona komjauniešu aktīva atpūtas vakars.

Bez svētku referāta, atskaitēm un runām. Toties — ar mūziku, nopietniem un nenopietniem mirkļiem, kā jau parasti, kad kopā pulcējas jaunieši.

Šai reizē tika sveikti arī aizvadītajā ražas novākšanas sezonā veiksmīgākie jaunie kombainieri un šoferi.

Par sociālistiskās sacensības uzvarētājiem kļuvuši:

STARP KOMBAINIERIEM:

1. vietā — Juris Purviņš (kolhozs «Jersika»),
2. vietā — Aivars Kursītis (kolhozs «Nākotne),
3. vietā — Andris Kaža (kolhozs «Sarkanā ausma»);

STARP ŠOFERIEM:

1. vietā — Boriss Makarovs (kolhozs «Jersika»),

2. vietā — Leonīds Paškovs (Ļeņina kolhozs),

3. vietā — Sergejs Stepanovs (agrofirma «Sarkanais Oktobris»).

1. vietas ieguvējiem komjaunatnes rajona komiteja piešķīrusi tūrisma ceļazīmes uz Poliju, 2. vietas ieguvējiem — 50 rubļu, bet 3. vietas ieguvējiem — 25 rubļu naudas prēmijas.

Kļūdījos, viena runa šai pasākumā tomēr bija, jo savus aktīvākos komjauniešus uzrunāja un sveica komjaunatnes rajona komitejas pirmais sekretārs Aivars Staužs.

Bet par to, lai vakars noritētu jautri un interesanti, gādāja agrofirmas «Sarkanais Oktobris» komjaunatnes pirmorganizācijas sekretāre Guna Bikovska. Pasākuma dalībniekiem šķiet, ka viņai tas izdevās ļoti jauki.

S. JOKSTE

Pārskats

par piena izslaukumiem rajona saimniecībās (pēc agrorūpniecības apvienības «Preiļi» dispečerdienesta datiem)

Saimniecība	Izslaukts no govs oktobra III dekādē (kg)	+, —, salīdz. ar to pašu laiku 1988. g. (kg)	+, —, salīdz. ar iepriekšējo dekādi (kg)
«Sarkanais Oktobris»	13,3	+1,8	—0,6
Ļenina	11,2	—3,6	—1,1
«Nākotne»	9,7	+0,4	—0,3
«Galēni»	9	+0,4	—1
«Dubna»	8,9	+3,3	—0,5
Raiņa	8,3	+0,3	—1
«Zelta vārpa»	8,2		—0,5
«Sarkanā ausma»	8,1	—1	—0,9
Kirova	8	—0,5	—0,4
«Dzintars»	7,6	+1,8	—0,6
«Vārkava»	7,5	+0,8	—1
Dzeržinska	7,4	+0,2	—1,5
«Vanagi»	7,3		—0,5
«Sīļukalns»	7,2	+0,5	—0,4
K. Marksa	7,0	—0,2	—0,8
«Rožupe»	6,8	+0,5	—0,7
«Jersika»	6,8	—0,6	—0,8
Rudzātu p. s.	6,4	+1,4	—0,5
Rušonas p. s.	6,4	—0,9	—0,8
Suvorova	6,2	+1	—0,5
«Ezerciems»	6,2		—0,8
Aglonas p. s.	6	—2	—1,3
RAJONĀ	8,2	+0,4	—0,7

Līču vārds atkal skan

Kolhozā «Rožupe» Līču fermā daudzus gadus labākās slaucējas godu turēja Veronika Rušeniece. Tagad viņa ir pensijā, bet viņas grupu pārņēmusi mehanizētās slaukšanas meistare Janīna Ivanova (attēlā). Arī viņa rūpīgi kopj govis un deviņos mēnešos izslaukusi vidēji 4 371 kilogramu no katras savas grupas govs.

J. Ivanova jau izpildījusi gada uzdevumu. Ir neliels mīnuss, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, bet to līdz gada beigām vēl var izlīdzināt.

Piens galvenokārt tiek nodots pirmajā šķirā.

Janīnas Ivanovas darba rādītāji ir vieni no labākajiem kolhozā.

J. SILICKA foto

● Saruna ar K. Marksa kolhoza partijas pirmorganizācijas sekretāri J. KĻAVINSKU.

Partijas dzīve

Autoritāte: kā to celt?

— Komunistu galvenā tribīne, kur izteikt savas domas, ir partijas sapulce. Kā sapulces pārbūves apstākļos notiek jūsu vadītajā pirmorganizācijā?

— Aktīvi, ieinteresēti, brīvi, demokrātiski. Vienaldzīgo jautājumu apspriešanā, kā bija agrāk, vairs nav. Konkrēts piemērs tam ir pēdējā sapulce, kurā pārrunājām veicamo darbu, kas saistīts ar gaidāmajām vietējo padomju vēlēšanām, izvirzījām deputātu kandidātus.

Iepriekš bija paredzēts izvirzīt deputāta kandidātu tikai rajona padomei. Daļa komunistu bija par to, ka jāizvirza arī ciema padomei. Sapulce tam piekrita.

Rajona padomei bija trīs kandidatūras. Ar balsu vairākumu par deputāta kandidātu kļuva kolhoza priekšsēdētājs Jānis Podskočijs. Izraugoties deputātu kandidātus Pelēču ciema padomei, komunisti galvenokārt vadījās no viņu lietišķajām īpašībām — aktivitātes, principialitātes, izglītotības. Izskanēja kategoriska doma: nepieļaut, ka vēlēšanu biļetenos būtu ierakstīts tikai viens kandidāts. Vēlētājiem jādod izvēle deputātu ievēlēt no vairākām kandidatūrām. Deputātu sastāvam jābūt augsti kvalitatīvam. Tikai tāds var risināt mūsdienu sarežģītos uzdevumus. Komunisti par deputātu kandidātiem ieteica arī bezpartijiskos, kas iemantojuši sabiedrības atzinību.

Priekšpēdējā sapulcē, vadoties no partijas rajona organizācijas darbības pamatvirzieniem 1989. — 1990. gadam, pieņēmām savu rīcības programmu. Un kas to būtu domājis, ka būs tik liela aktivitāte, atsaucība. Domu apmaiņa bija vai par katru teikumu. Mūsu rīcības programmā galvenais — partijas disciplīnas nostiprināšana, atklātums, tālāka demokratizācija, kritika un paškritika.

Labi, ka komunisti sākuši domāt, ka sapulcēs viņi ir arvien atraisītāki. Ražošanas jautājumus sapulcēs vairs neapspriežam, runājam par sabiedriski politiskās dzīves, audzināšanas un citiem cilvēcīgajiem jautājumiem. Komunisti par tiem ieinteresējas, daudz lasa, viņiem ir ko teikt.

Kādus jautājumus apspriest sapulcēs, tagad norādījumu no augšas nav, izlemjam paši.

— Kā celt partijas autoritāti?

— Tas ir jautājumu jautājums, kas nodarbina visu mūsu valsti. Ekonomikas krīze vainojama partiju. Un jāatzīst: gadu gadiem ir bijis daudz skaļu vārdu bez darbu seguma, nerealizētu lēmumu, tukšu solījumu, nolaidības.

Partijas vadošo lomu nevar noteikt ar Konstitūcijas pantu. Tā iemantojama tikai ar darbu. Ar pareizi izvēlētiem un mērķtiecīgi atrisinātiem uzdevumiem.

Kā celt partijas autoritāti, recepšu nav un nebūs. Bet tā jāceļ no apakšas. Komunistiem jārāda paraugs kā darbā, tā sadzīvē, jābūt kristāltīriem. Partijai vajadzīga atjaunotne, svaigi spēki. Bet pēdējā laikā no tās vairāk stājas ārā, nekā iestājas.

Domāju, ka ir daudz pret partiju vērstas kritikas. Nav jau tā, ka viss tajā ir slikti. Partijai jāprot sevi aizstāvēt.

— Kā, jūsuprāt, sekmējami pārbūves procesi lauksaimniecībā?

— Lauksaimniecība ir vājākā vieta pārbūvē. Apstiprinājums tam — pārtikas produktu deficīts, kas arvien pieaug.

Lauksaimniecības prioritāte... Vārdos visi ir par to. Bet konkrētas palīdzības laukiem gandrīz nekādas. Lai vairāk ražotu, jāattīsta ražošanas bāze — jāceļ, jāpaplašina un jāremontē lopu novietnes. Bet nav celtniecības materiālu.

Rūpniecības ražojumiem — traktoriem, kombainiem, automašīnām — cenas arvien pieaug, bet lauksaimniecības produktiem — graudiem, pienam un gaļai — tās ir zemas gadu desmitiem. Ko līdz lauku cilvēku centība, ja ir tāda attieksme?

Pārbūves procesus lauksaimniecībā vispirms var sekmēt tikai elastīga cenu politika attiecībā uz tās ražojumiem. Tikai tā var ieinteresēt lauku cilvēkus vairāk ražot pārtikas produktus.

Par pārbūvi ir visi. Bet vajadzīgā darba vēl maz. Par vēlu atmodās ekonomisti. Lauksaimniecībai jāķļūst visas tautas lietai. Bez tās sasāpējušo jautājumu atrisināšanas pārbūves mūsu zemē nebūs.

Ar J. Kļavinsku sarunājās
J. GURGONS

Kolēģijas izbraukuma sēde

● ATTĒLĀ: Latvijas televīzijas pārstāve intervē Rēzeknes, Daugavpils pedagogus un mūsu rajona tautas izglītības nodaļas vadītāju Jāni Lazdu (otrais no labās) un Rudzēļu vidusskolas direktoru Vladislavu Springi (pirmais no kreisās).

J. SALNAVIESA foto

Nesen partijas rajona komitejas zālē notika republikas Tautas izglītības ministrijas kolēģijas sēde par tēmu «Tautas izglītības iestāžu darba demokratizācija Latgales novadā». Piedalījās pārstāvji no Balvu, Krāslavas, Daugavpils, Rēzeknes, Ludzas rajoniem, apkārtējo pilsētu izglītības darbinieki, kā arī mūsu pašu rajona visi skolu vadītāji, TIN darbinieki.

Pirms šī pasākuma Tautas izglītības ministrijas darbinieki iepazinās ar katra rajona stāvokli, pārmaiņām tajā, veica skolēnu anketēšanu. Apkopojošu ziņojumu sniedza TIM audzināšanas galvenās pārvaldes priekšniece Maija Upmane. Domu apmaiņā piedalījās arī Preiļu 1. vidusskolas direktors Jānis Eglītis. Sēdi vadīja ministrs Aldons Bulis. Kopā ar vidējās izglītības galvenās pārvaldes priekšnieku Austri Vosipu un rajona vadošajiem darbiniekiem ministrs apskatīja jauno Jaunsilavas devingadīgās skolas ēku, kura tikai pirms pāris nedēļām tika svinīgi atklāta. Par skolas celtniecību pateicās kolhoza «Zelta vārpa» priekšsēdētājam Vladislavam Valteram, Līvānu PMK celtniekiem, skolas direktorei Alvīnei Ronei. Šāda projekta skola pašlaik ir vienīgā republikā.

Līvānu 1. vidusskolā ministrs tikās ar humanitārās klases audzēkņiem, kur daudz tika runāts par nākamās skolas modeli. Līvānu 2. vidusskolā vērienīgi notiek darbs ar profilklasēm. Atrastas iespējas apmaksātam skolēnu darbam. Ministrs uzsvēra, ka ceļš ir pareizs, ka darbs ir jādara, būs arī rezultāti.

Aglonas internātskolā, tiekoties ar skolas kolektīvu, galvenie jautājumi bija: «Kur augt bērnam? Internātskolā vai ģimenē? Kāpēc dzīvu vecāku bērni ir internātskolā?». Tie gaida risinājumu.

Preiļu 1. vidusskolas informātikas kabinets arvien tiek apgādāts ar tehniku, daudz tiek darīts tā saistīšanai ar citiem priekšmetiem. Kopīgi tika spriests par šī kabineta perspektīvu, pilnveidošanas problēmām.

Kopīgi tika apspriesti jautājumi par skolu padomēm, nolikums par vispārizglītojošo vidusskolu, par latgaliešu dialekta un kultūras vērtību apguvi, par retu profesiju apguvi un citiem jautājumiem.

M. VOLKOVA,

rajona tautas izglītības nodaļas metodiskā kabineta vadītāja

Francim Trasunam veltīta izrāde

16. oktobrī apritēja 125 gadi, kopš dzimis izcilais Latgales dēls Francis Trasuns. Vecākā paaudze viņu atceras kā atjautīgu, latgaliski sarakstītu fabulu meistaru, daudzu publicistisku rakstu autoru, kā politiķi, kurš dedzīgi aizstāvēja savu tautu gan cara laiku Domē, gan Latvijas Saeimā, kā katoļu priesteri, kura darbībā nav trūcis dramatisma...

Sagaidot F. Trasuna atceres dienu, 15. oktobra pēcpusdienā Daugavpils teātrī notika izrāde. Tās teksta autore Anna Rancāne ievadvārdos teica: «Gribas nospēlēt viņa dzīves mistēriju. Viņš ir pati spilgtākā un varbūt pati traģiskākā personība visā latgaliešu kultūrā». Izrādē tiešām tverti traģiskas un vienlaik komiskas savstarpējās nesapratnes brīži starp Trasunu un Rīgas latviešu biedrības pilāriem 1901. gadā, tāpat Latvijas Saeimā 1920. gadā, arī pašu latgaliešu Trasuna un S. Belkovska (Ego), Trasuna un Franča Kempa savstarpējo nevienprātību mirkļi. Izrāde sākas ar jautājumu: «Kas tu esi, Franci Trasun?», un, ta beidzoties, jutām: daži cieši aizvērti logi uz aizgājušo laikmetu un vērienīgo personību, cīnītāju visā mūža garumā, ir pavērušies.

Paldies Ģirtam Krūmiņam, Trasuna lomas tēlotājam, un pārējiem LVK Daugavpils teātra otrā kursa studentiem, kas ļoti īsā laikā režisora Naura Klētnieka vadībā iestudēja šo izrādi. Tajā nozīmīga loma ir mūzikai, — no paša sākuma līdz beigām darbojās Daugavpils Tautas koris «Daugava» (diriģē S. Sudņika), kas ar Baha, Šūberta un citu komponistu garīgo mūziku vērta plašāku vēsturisko telpu, piešķīra garīguma mērogu, bet laicīgās aktualitātes rosināja reiz pa reizei uznākošais jauniešu folkloras ansamblis.

Skatuve visu izrādes laiku grima tumšā, tikai koristu un aktieru turētās sveces nedaudz izgaismoja sejas. Tas bija ļoti atbilstoši veļu laikam, kurā atceramies un godinām senčus. Pēc tradīcijas senčiem nesa ziedojumu, šoreiz kopā ar teātri ziedoja arī Daugavpils latviešu biedrība, izdodot F. Trasuna jubilejai veltītu bukletu. Tajā ir Ģertrūdes Kudiņas raksts par Trasunu un vairākas viņa fabulas.

Režisors Nauris Klētnieks izteica gatavību šo izrādi, kas iezīmē teātra darbības atjaunošanu, aizvest uz citām pilsētām. Ir izteikts ierosinājums to atkārtot arī Daugavpilī.

O. KRAVALIS,

teātra literārās daļas vadītājs

Komercskola Līvānos jāatjauno

Latvijā ir sākusies komercskolu renesanse. Šis process ir likumsakarīgs, jo, ekonomiskajai suverenitātei palielinoties, rodas vajadzība pēc jauna profila un kvalifikācijas kadriem, kas mācētu kompetenti risināt tirdzniecības, finansu un preču izvērtes operācijas jaunajos apstākļos. (Ārējo tirdzniecisko sakaru paplašināšanās. Kopuzņēmumu sadarbība. Ekonomiskie līgumi federācijā starp suverēnām republikām. Muitas operāciju krasa palielināšanās utt.)

Līvānos pilsētas komercskolu atvēra 1931. gadā, un tā darbojās 12 gadus. (Uz šīs skolas bāzes 1940. un 1944. gadā tika radīts valsts ekonomiskais tehnikums.)

Jāteic, ka, daudzas materiālās grūtības pārvarot, Līvānu pilsētas komercskola paveica lielu darbu ne tikai jaunatnes izglītošanā, bet arī ētikas, kultūras un estētikas jomā.

Skolas pirmais direktors bija Latvijas Kredīta bankas direktors A. Martinsons. Pēdējais Līvānu komercskolas direktors bija bijušais Jēkabpils ģimnāzijas direktors Žanis Līnis. (Pēc otrā pasaules kara viņš bija Dabas muzeja direktors Rīgā.)

Latvijas Skolu departaments komercskolu programmas apstiprināja divas reizes — 1929. un 1935. gadā. Pēc vecās programmas strādāja pirmos četrus gadus arī Līvāniešī. Audzēkņi mācījās 31 priekšmetu, to skaitā — krievu valodu, higiēnu, preču zinības, komercaritmētiku, tirdzniecības korespondenci, grāmatvedību, politisko ekonomiju, likumu zinības, kooperāciju, mašīnrakstīšanu, stenogrāfiju, rasēšanu, mājturību, kaligrāfiju.

Interesanti, ka Latvijas komercskolās, kā to rāda šo skolu vēsture, ir mācījušies arī daudzi tagad mūsu republikā pazīstami mākslinieki: aktrises Lidija Freimane, Anta Klints, Ilga Zvānova u. c. (Bez eksaktajām zināšanām tālaika komercskolās arī humanitārie priekšmeti bija lielā cieņā. To liecina arī mācību programmas. Piemēram, dziedāšanas stundās audzēkņi mācījās solfedžo un mūzikas teoriju, mūzikas vēsturi, instrumentālās un vokālās mūzikas formas utt.)

Obligāti bija kantoru prakses darbi. Pašreizējā profila speciālās mācību iestādes nesagatavo audzēkņus pat tādā priekšmetā, kā tirdzniecības korespondence.

Latgalē komercskolas bija Daugavpilī, Līvānos, Rēzeknē un Balvos. Rēzeknē jau tiek organizēta komercskola. Uzskatu, ka Līvānu pilsētas deputātiem ir pienākums uzņemties iniciatīvu par valsts komercskolas atvēršanu pilsētā. (Pagaidu situācijā varētu šim nolūkam (pēc pārbūves) kalpot arī divas bijušās komercskolas ēkas — Rīgas un Stacijas ielās, kuru tagadējiem saimniekiem ar tautas izglītību maz kopēja.)

Kādēļ atkal komercskolu vajadzētu Līvānos? Pirmkārt, Līvāni ir viens no Latgales vislielākajiem rūpniecības centriem. Pārejot uz saimniecisko aprēķinu, droši vien tieši tirdzniecības kontakti Līvānu stikla fabrikai būs ar ārvalstu firmām. Kadru vajadzēs, vismaz tādus speciālistus, kam zināšanas Eiropā pieņemtajā sarakstē ar firmām, muitas korespondencē, saimnieciskajā ģeogrāfijā utt.

Jāsāk būtu ar sociologisku pētījumu par to, cik jauniešu, kas ir beiguši (vai nākamajos gados beigs) deviņgadīgās skolas, gribētu turpināt izglītību komercskolā.

Bez līvāniešiem 30. gados pilsētas komercskolā mācījās arī Krustpils, daudzu Daugavpils apriņķa pagastu pamatskolu absolventi. Šo skolu ir beiguši Valentīns Sīpols (ekonomiskā tehnikuma mācību daļas vadītājs 40. un 50. gados), viens no bijušajiem eksperimentālās bioķīmiskās rūpnīcas labākajiem ekonomistiem plānotājiem Pēteris Iesalnieks, Anna Upmale—Milta, Olga Ozoliņa, Pēteris Onckuls, Anele Paķere, Vilma Avena un citi izglītības, kultūras un tautsaimniecības speciālisti.

Tā kā Līvāniem bija cieši ekonomiskie sakari ar Jēkabpils apriņķa Dignāju, Ābeļu un Zasas pagastiem, tad komercskolā mācījās arī šī novada jaunieši.

Līvānu pilsētas komercskolā esmu mācījies divus gadus. Manī mīļākie priekšmeti bija korespondence, vēsture, stenogrāfija, mašīnrakstīšana, un, protams, latviešu valoda un literatūra. Mums bija brīnišķīga, sirsnīga, mākslu mīloša skolotāja — A. Lūse. Viņa ir madoniete, un veica pēc kara lielu estētikas darbu, izveidojot tagad Latvijā populāro folkloras kopu — Madonas «Skandiniekus».

Ja Līvānu jaunieši gribētu atkal komerczinības mācīties un deputāti palīdzētu, Ministru Padomei nevarētu būt iebildumu pret to, lai Latgalē nākotnē radītu arī otru komercskolu. (Daudzi argumenti ir par labu šādas mācību iestādes atvēršanai tieši Līvānos.)

Piebildīšu, ka otrā pasaules kara sākumā (!) Līvānos atvēra amatu papildskolu. To pārzināja komercskolas direktors A. Gauja. Skolēni vakaros mācījās vispārējos priekšmetus, kā arī amatniecības organizāciju un likumus, grāmatvedību un veikalvedību. Mācības notika komercskolas telpās.

Tālaika amatniecības prestižs Latvijā bija visai augsts, un labu zināšanu apgūšanai arī vajadzēja kalpot jaunajai amatnieku skolai.

Vai ir normāli, ka Latvijas industriālākajā pilsētā («mazo pilsētu» vidū) pat 45 gadus pēc kara nav nevienas speciālās vidējās mācību iestādes? (Abas vidusskolas šo robu kadru gatavošanā nekādā ziņā nav spējušas aizpildīt.)

P. VILCĀNS,

žurnālists

Vēlētāju tribīne

Vai atdalīsimies?

● Tikšanās Līvānu pilsētas izpildkomitejā, uz kuru ieradās «otrās šķiras pilsētas otršķirigās iedzivotājas».

Pēdiņās liktie vārdi nav manis teikti. Tādu vērtējumu sev un savai pilsētai pavisam nopietni un bez jebkādiem apvainojumiem deva Līvānu pilsētas sieviešu aktīvs, radot manī satraukuma izjūtu ar frāzi: «Gribam atdalīties no Preiļiem». Ar interesi uzņēmušas manu reakciju, tikšanās dalībnieces nolēma pamatot savu pozīciju. Diemžēl nekā jauna es nedzirdēju.

Daudz no tā, kas ir sasāpējis, kas satrauc sieviešu kustības aktīvistu prātus un sirdis, — vai tas būtu pedagogs, kadru darbinieks vai mediķis — ne vienu reizi vien jau ir apspriests pilsētas padomes sesijās, izpildkomitejas sēdēs, piedaloties rajona vadībai un bez tās. Tomēr tam, ka vēlēšanu priekšvakarā no jauna tiek celtas gaismā vecās problēmas, ir iemesls. Šajā tikšanās reizē pilsētas sieviešu padomes priekšsēdētājas D. Ceples un viņas domubiedru A. Pfafrodes, R. Šmukstes, M. Čuriškas, G. Ņilovas, S. Šķimeles un citu teiktais ir jānovērtē kā norādījumi nākamajam deputātu korpusam, no kura līvāniešī ir tiesīgi gaidīt ne tikai skaistus vārdus un solījumus, bet arī konkrētus darbus.

Tikšanās bija vērtīga vēl ar vienu, proti — notiek deputātu kandidātu izvirzīšana, un pēc sieviešu padomes domām ir ļoti svarīgi izvirzīt pilsētas padomes sastāvā ne tikai uzņēmumu, organizāciju vadītājus. Motivēt to var šādi: deputāts — direktors, deputāts — galvenais inženieris, ņemot vērā savas iespējas, plāno tikai to, kas ir izpildāms bez sevišķas piepūles. Bet — kad «vienkāršais mirstīgais deputāts» neliks mierā direktoru, tad lieta, domājams, virzīsies uz priekšu.

Ko gaida Līvānu sievietes no jaunievēlētajiem deputātiem? Kādas problēmas aicina izlemt pirmām kārtām?

● **Ekoloģija.** Kā zināms, rūpniecības koncentrācija Līvānos uz vienu iedzīvotāju ir diezgan liela, visādā gadījumā — salīdzinājumā ar rajona centru. Vēl jo vairāk — dažas rūpnīcas nākotnē ir plānots paplašināt. Mediķi ir satraukti par to, ka palielinās bērnu saslimšana ar bronhiālo astmu, kuņģa un zarnu trakta slimībām. Ekoloģiskās situācijas kontrole pilsētā vēl līdz šim nav nokārtota. Šķiet, rajona varas iestādes tas it nemaz neuztrauc. Jo tur taču dienu un nakti nedūmo rūpnīcu dūmeņi, no rīta līdz vakaram pilsētas ielās nerūc MAZi un KamAZi, jo ir apbraucamais ceļš. Sanitāri epidemioloģiskā stacija, agroķīmijas laboratorija blakus, tas dod iespēju kaut vai lauksaimniecības produktos pārbaudīt nitrātu daudzumu.

Šajā sakarībā jaunajam pilsētas padomes sastāvam tiek ierosināts: nepieļaut uzņēmumu paplašināšanu, neizdarot kompleksu ekoloģisku ekspertīzi; «izsist» apbraucamā ceļa ierīkošanu Līvānos; organizēt rūpnīcu laboratorijās maksas pakalpojumus nitrātu satura pārbaudīšanai lauksaimniecības produktos, veikt ekspresanalīzes pilsētas tirgū.

● **Darbā iekārtošana.** Tā jau ir aksioma: Līvānos sievietei atrast normālu darbu grūti (ja, protams, neiet pretrunā ar darba likumošanu). Tās pašas grūtības ir nepilngadīgajiem. Problēmas pirmo daļu varētu atrisināt uz pašu uzņēmumu rēķina. Ja sie-

(Turpinājums 3. lpp.)

Vai atdalīsimies?

(Sākums 2. lpp.)

viete atrodas atvaļinājumā, kas saistīts ar bērna kopšanu, rūpnīca varētu piemaksāt noteiktu summu, kamēr bērns sasniedz noteiktu vecumu (vēl jo vairāk, ka nomas apstākļos uzņēmumi var daudz brīvāk rīkoties ar esošajiem fondiem). Tas noņemtu spriedzi jautājumā par iekārtošanos darbā.

Neatrisināts jautājums ir par arodvidusskolas celtniecību Līvānos. Iespējams, ka pie tā ir jāatgriežas, kooperējot uzņēmumu un organizāciju līdzekļus. Protams, sākotnējā ideja par celtnieku arodvidusskolu atkrīt, — tāds darbaspēka daudzums pat projektēšanas un mājbūves trestam nav vajadzīgs. Bet kāpēc lai Līvānos neapmācītu, teiksim, autovadītājus, mehanizatorus, dārzkopjus? Specializācija var būt daudzveidīga, atkarībā no tā, kādi speciālisti ir vajadzīgi pilsētai.

● **Apkalpošana.** Pilsētas sievietēm tas ir visakūtākais jautājums. Bija pretenzijas, konkrēti, tirdzniecībai: trūcīgs mazgāšanas līdzekļu krājums, niecīga cukura norma, nav iespējams iegādāties pirmās nepieciešamības preces jebkurā laikā un šai sakarībā ir biežas vajadzības aiziet no darba, nav pat pavisam vienkāršas reklāmas esošajām precēm.

Pelnītus pārmetumus saņēma sadzīves pakalpojumu dienests. Tiešām, kurš un kad ir redzējis instrumentu dezinfekciju frizētavā (ja jūs tur spējāt tikt iekšā)? Redziet, Līvānu sievietes arī gribētu izmantot kosmetologa pakalpojumus: vai tāpēc būtu jābrauc 36 kilometri uz rajona centru?

Ja runājam par iedzīvotāju medicīnisko apkalpošanu, tad te ir savas problēmas. Ļoti grūti, reizēm — nelespējami, aptiekā nopirkt vajadzīgās zāles pat pēc receptēm, jo Līvānu aptieka ir daudz zemāka ranga, salīdzinot ar Preiļu, un attiecīgi notiek medikamentu piegāde. Rajona slimnīca tāpēc jau ir centrālā, lai saviem «mazākajiem brāļiem» sniegtu ārstniecisko, metodisko, visbeidzot — saimniecisko palīdzību, tai jābūt sava veida konsultatīvajam centram. Diemžēl īstenībā Līvānu mediķi to nejūt. Tādā gadījumā — vai nevajadzētu pārskatīt Līvānu slimnīcas statusu, iedalot atbilstošas štata vienības, līdzekļus?

● **Komunālā saimniecība.** Jautājums numur viens: cik Līvānos «pašmāju» viesnīcu? Parādīt šos divistabu un trīsistabu dzīvokļus tiem, kuriem nav mītnes! Kam būtu «pateicīgi» šie cilvēki par tādu greznumu, ja ne rajonam, kurš gadiem ilgi lemj un tā vēl līdz šim nav izlēmis īstas viesnīcas celtniecības problēmu?

Un vēl viens, nu jau konkrēts, jautājums par komunālo dienestu (starp citu, atkal rajona pakļautības): kad gaisa temperatūra bērnudārza «Rūķīši» guļamistabās pacelsies augstāk par plus 14 grādiem? Sešu gadu (tik ilgi eksistē šī iestāde) ir bijis pietiekami, lai pārbaudītu bērnus uz «salizturību».

● **Atpūtas bāze.** Padomāsim, cik līvāniešu paaudzes ir izaugušas bez parka, labas estrādes, pilsētas peldvietas. Līvāni, laikam, ir vienīgā pilsēta republikā, kurai nav jauno ģimeņu kluba. Kaut gan arī šodien atpūtas zonas jautājums tiek lemts dīvaini. Kāpēc nevarētu sekot madoniešu paraugam, veiksmīgi izmantojot vietējās dabas ainavas? Kāpēc noteikti ir jātiek uz pussalu, kur cilvēki jau sen ir izveidojuši dārzus?

No rajona centra bieži dzirdam: redz, jūs paši esat spējīgi darīt kaut ko pilsētas labā, tad arī attīstiet kultūru savā pilsētā. Gribas pajautāt: kāpēc vispār Preiļos ir kultūras nodaļa?

* * *

Ņemot vērā visu teikto, mērķtiecīgs šķiet pilsētas sieviešu padomes novēlējums — publicēt presē Preiļu un Līvānu pilsētu budžetus — gan ienākumu, gan izdevumu daļas. Finansu nodaļai adresēju arī vēl vienu sieviešu padomes lūgumu, proti — īpaši parādīt, kādi ienākumi rajona budžetā ienāk no Līvānu uzņēmumiem un organizācijām.

Bet sarunas noslēgumā tikšanās dalībnieces tomēr atgriezās pie tā, ar ko iesāka: līvāniešiem un rajona vadībai tiek piedāvāts apspriest laikraksta slejās Līvānu autonomijas iespēju, vēlams — ekonomiski pamatojot viedokļus. Vai tie būtu «par» vai «pret».

I. KOROĻOVA

Represēto kluba deputāti kandidāti

25. oktobrī Līvānu politiski represēto kluba plānsapulcē tika izskatīti jautājumi, kas saistās ar deputātu kandidātu izvirzīšanu.

Līvānu politiski represēto klubs izvirza kandidātus, kuri ar drosmi, prātu un pilsonisku apziņu ir ar mieru iesaistīties dzīves pārkārtošanā un cīnīties pret dažādām nevēlēšanām, kuri ar mieru cīnīties par represiju nelikumību atzīšanu, represēto pilnīgu reabilitāciju, lai seqtu reabilitētajiem palīdzību no valsts budžeta. Tie ir cilvēki, kuri centīsies rūpēties par to, lai uzlabotu un garantētu Līvānu iedzīvotāju apgādi ar rajona saimniecībās izaudzētiem un saqādātiem produktiem, par zemes reformu un privātīpašuma tiesībām uz zemi.

Līvānu Tautas deputātu padomes vēlēšanām Līvānu politiski represēto klubs, karsti debatējot, ar 31 balsi izvirzīja šādus deputātu kandidātus: V. Anspoku, Dz. Ušacku, A. Jejisejevu, A. Reiteri, A. Šefleru, A. Vībanu, I. Garjāni.

L. VĪKSNA

Vēlētāju zināšanai

PSRS tautas deputātes Marinas Kosteņeckas sekretāres uzklausa rajona iedzīvotājus pa sekojošiem tālruņiem:

Līvānos — Inese Garjāne, zvanīt: **43261** (darbā no plkst. 8.00 līdz 12.00), **44456** (mājās);

Rīgā — Ivonna Kvjatkovska, zvanīt: **373414**.

Krievijas sindroms

BRJANSKAS APGABALS. Bukovci — viens no skaistākajiem un labiekārtotākajiem ciematiem Krasnogorskas rajonā. Pirms četriem gadiem Kirova kolhozā bija gandrīz 350 strādājošo, šodien palicis mazāk par 120. Katru dienu redzamas ar mantām piekrautas mašīnas, kas brauc prom no Bukovciem.

Nav grūti saprast šos cilvēkus, jo viņi zina, kāda šeit ir radiācija. Atzīts par nemērķtiecīgu ražot lauksaimniecības produkciju kolhoza zemju lielākajā daļā. Nav runa par produkcijas piesārņošanu ar radionukleīdiem (Bukovcos ievāktai graudu un kartupeļu ražai piesārņotības līmenis ir zemāks par pieļaujamajām normām), bet par kaitīgumu to cilvēku veselībai, kuri strādā radioaktīvajos laukos.

1986. gada augustā daži zinātnieki, īpaši Ļeņingradas radiācijas higiēnas zinātniski pētnieciskā institūta līdzstrādnieki, apgalvoja, ka nav nepieciešamības pamest dzimtās vietas. Zinātnieki garantēja, ka, ievērojot higiēniskās normas, apgādājot iedzīvotājus ar tīriem pārtikas produktiem un veicot kompleksos dezaktivācijas darbus, īsā laikā izdosies samazināt starojuma devas.

Bet zinātnieku solītā radiācijas samazināšanās tā arī nenotika. Kirova kolhozā saslimšanas gadījumi pēdējos divos pēcavārijas gados palielinājušies trīs reizes. Kopumā Krasnogorskas rajonā no katriem tūkstoš bērniem 1986. gadā slimoja 580, pagājušajā gadā — jau 976. Manāmi vairāk bērnu slimo ar traucējumiem smadzeņu asinsvados, samaņas zaudēšanu un krampjiem.

No Krasnogorskas līdz Mogiļevas apgabala Kostjukovičiem — stundas brauciens. Rajoniem ir kopēja nelaime, bet meklē atrisinājumus katrs citādi. Šogad Kostjukoviču rajonā ļoti ātri tika novākti graudaugi. Lai saīsinātu mehanizatoru darba laiku ar radiācijū saindētos tīrumos, republikas varas iestādes iedalīja rajonam divus miljonus rubļu. Par šiem līdzekļiem uzreiz tika nopirkti simts augstražīga darba kombaini «Don». Bet Brjanskas apgabala Krasnogorskas rajonā divu gadu laikā pavisam saņemti trīspadsmit kombaini «Don».

Kostjukoviču rajonā ceturtā daļa traktoru parkā esošās tehnikas ir apgādāta ar hermētiskām kabīnēm. Krasnogorskas rajonā nav nevienas tādas mašīnas. Piesārņoto rajonu iedzīvotājus slikti apgādā ar sarežģīto sadzīves tehniku, mazgāšanas līdzekļiem, piena konserviem, zivju produktiem, svaigiem dārzeņiem.

Ņemot vērā to, kas tiek darīts un ko plāno darīt Baltkrievijā, lai likvidētu Černobiļas AES avārijas sekas, pilnīgi pamatoti var runāt par sava veida Krievijas republikas vadības aprobežoto interešu sindromu, par vienaldzību pret Krievijas iedzīvotāju vajadzībām, kuri nokļuvuši «radiācijas gūstā». Apgabals nesaņem pat to minimumu vajadzīgās palīdzības, kas bija plānota 1986. un nākamajiem gadiem.

Vēl var minēt daudz piemēru par to, ka republikas rajoniem, kurus skārusi nelaime, pievērsts tik maz uzmanības. Vienīgi Krievija no trim AES avārijā cietušajām republikām nav atvērusi rēķinu palīdzības sniegšanai iedzīvotājiem, kuri jūt Černobiļas katastrofas sekas.

Pašlaik, kad runa ir par katastrofas mērogiem, saka: «Baltkrievijas zona», «Ukraiņas zona». Bet jāmin arī «Krievijas zona». Taču parasti rodas šaubas, vai tad pareizi visai valstij kopīgas problēmas risināšanu uzvelt vienai republikai? Černobiļas problēmas nepieciešams risināt, pamatojoties uz iggadēju Vissavienības programmu.

ATTĒLOS: pamesta kārtejā māja Bukovcu ciemātā. Krasnogorskas rajona slimnīca palātas guļ pa desmit slimniekiem. Tas ievērojami pārsniedz pieļaujamās sanitāras normas.

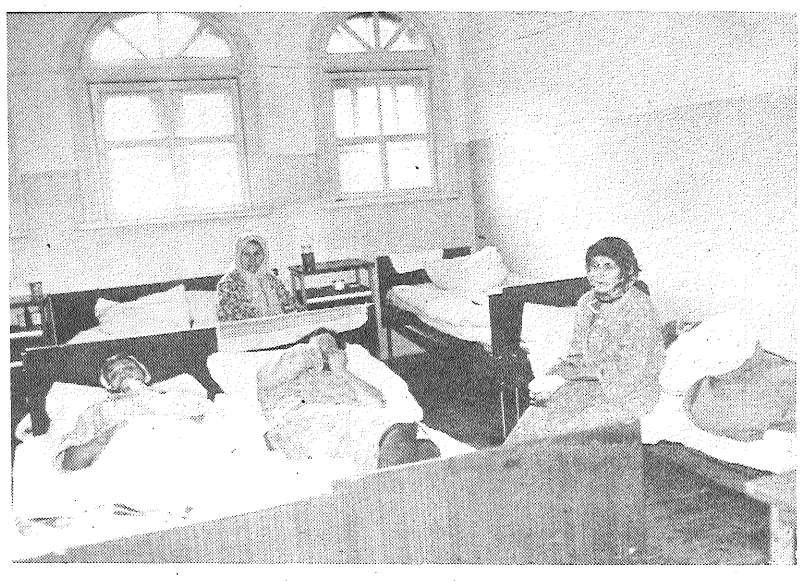

TASS fotohronika

Par arhīva dokumentu glabāšanas vietām

Viens no Latvijas PSR Valsts centrālā Oktobra revolūcijas un sociālistiskās celtniecības arhīva Daugavpils filiāles darba veidiem ir pilsoņu un iestāžu sociāli tiesiska rakstura pieprasījumu izpildīšana. Arhīvā griežas, lai saņemtu pilsētas, rajona, ciematu izpildkomiteju lēmumus, notariāta dokumentus, darba stāžu apstiprinošus dokumentus.

1989. gadā sakarā ar likumu par sociālā taisnīguma atjaunošanu pilsoņiem, kuri staļinisma represiju gados tika nepamatoti cietuši, arhīvs izsniedza 265 izziņas (mantas konfiskācijas aktu kopijas, izraksti no saimniecības grāmatām), kas ļauj saņemt materiālo kompensāciju.

Līdz ar šiem iesniegumiem ienāk vairāki neprofila rakstura iesniegumi (pamatā tie ir saistīti ar darba stāža noteikšanu), kuru izskatīšanā ir jāpieliek daudz pūļu.

Latvijas PSR Valsts centrālā Oktobra revolūcijas un sociālistiskās celtniecības arhīva Daugavpils filiāle glabā Daugavpils pilsētas iestāžu, organizāciju, uzņēmumu, Daugavpils, Preiļu, Krāslavas, kā arī likvidēto rajonu dokumentus, kas no 1944. gada atspoguļo to ražošanas darbību.

Dokumenti par personālsastāvu tiek uzglabāti iestādēs un valsts arhīvā netiek nodoti. Tikai neliels daudzums likvidēto iestāžu dokumentu nodoti glabāšanā arhīvā, kad veidojās tā filiāle.

Ja ir nepieciešams apstiprināt darba stāžu pēc 1944. gada, tad vispirms jāgriežas tajā iestādē, kur jūs strādājāt. Ja tā ir likvidēta, tad tajā, kas veidojusies uz likvidētās bāzes.

Ziņas par buržuāziskās varas gadiem Latvijā (līdz 1940. gadam) un par Lielā Tēvijas kara laiku (no 1941. līdz 1944. gadam) var saņemt Latvijas PSR Valsts Centrālajā vēstures arhīvā Rīgā, Slokas ielā 16. Par padomju varas laiku Latvijā (no 1917. līdz 1920. gadam un no 1940. līdz 1941. gadam) ir jāsūta pieprasījums uz Latvijas PSR Valsts centrālo Oktobra revolūcijas un sociālistiskās celtniecības arhīvu Rīgā, Bezdelīgu ielā 1.

Par dienestu armijā no 1918. līdz 1940. gadam un par ievainojumiem Pilsoņu karā jāinteresējas Padomju Armijas Valsts centrālajā arhīvā Maskavā, Pirogovas ielā 17, bet par dienestu armijā pēc 1940. gada — PSRS Aizsardzības ministrijas centrālajā arhīvā Maskavas apgabalā, Podoļskā, Varšavas šoseja 9 a.

Par dienestu Jūras Kara flotē uzziņas var saņemt PSRS Centrālajā Jūras Kara flotes arhīvā Ļeņingradas apgabalā, Gatčiņā, Cvetočnajas ielā 1.

Par ievainojumiem frontē pēc 1940. gada — PSRS Aizsardzības ministrijas Centrālajā kara medicīnas muzejā Ļeņingradā, Lazaretes šķērsielā 2.

Par darbu sadzīves pakalpojumu sfērā — sadzīves pakalpojumu kombinātu apvienotajā arhīvā Rīgā, Citadeles ielā 5.

Par darbu pagastu un ciemu padomēs no 1944. līdz 1949. gadam — Latvijas PSR Valsts centrālajā Oktobra revolūcijas un sociālistiskās celtniecības arhīva Daugavpils filiālē Daugavpilī, Kr. Valdemāra ielā 1.

No 1989. gada 1. oktobra saskaņā ar PSRS Likumu par valsts pensijām pilsoņiem, kuri strādāja kolhozos, aprēķinot pensiju, šis stāžs tiks ņemts vērā, ieskaitot pilsētas organizācijās nostrādāto laiku.

Kolhozu un padomju saimniecību dokumenti par personālsastāvu (uzskaites grāmatas par nostrādātajām darba dienām, grāmatas par norēķiniem ar kolhoza biedriem un citiem strādājošiem, veidlapas par algu u. c.) glabāšanai arhīvā netiek pieņemti, bet 75 gadus glabājas kolhozā vai padomju saimniecībā.

Arhīva filiālē atrodas arī kolhoza valdes sēžu un kolhoza locekļu kopsapulču protokolu grāmatas, pēc kurām reizēm var noteikt piederību kolhoza biedriem, bet nevis darba stāžu.

Lai apstiprinātu kolhozā nostrādāto darba stāžu, pirmām kārtām nepieciešams griezties kolhozā vai tajā saimniecībā, kas uz tā bāzes izveidota. Un tikai tad — Latvijas PSR Valsts centrālajā Oktobra revolūcijas un sociālistiskās celtniecības arhīva Daugavpils filiālē.

A. BONKS,

Latvijas PSR Valsts centrālā Oktobra revolūcijas un sociālistiskās celtniecības arhīva Daugavpils filiāles metodiķis

Honorāru lūdzu pārskaitīt Latvijas Kultūras fondā.

Sports: informācija

Čempionāts finišējis

Finišējis kārtējais 20. republikas komandu čempionāts 64 lauciņu dambretē — korespondencdambretē. Vēl nenogaidot galīgo rezultātu apkopošanu (nepabeigto partiju novērtēšanu), var teikt, ka preiliešiem tas nebija veiksmīgs. Labākajā gadījumā 15 komandu konkurencē būs vieta tabulas vidusdaļā.

Preiļu rajona izlasi pievīla trešais galdiņš — PSRS meistarkandidāts Andris Bilzēns, kurš izstājās no turnīra pusceļā, līdz ar to liedzot komandai cīnīties par godalgotu vietu.

Godam cīnījās un turnīru beidza pieredzējušie Jānis Pauniņš, Alfons Jēkabsons un Ilmārs Visockis. Labāko rezultātu pie 1. galdiņa uzrādīja sporta meistars Jānis Pauniņš — 15,5 punkti no 28 iespējamiem. Viņš guva četras uzvaras, vienu partiju zaudēja, bet 23 beidza neizšķirti. Tikai puspunkts mazāk ir PSRS meistarkandidātiem Alfonam Jēkabsonam un Ilmāram Visockim attiecīgi pie 2. un 4. galdiņa.

Šim čempionātam raksturīgs bija liels neizšķirto partiju skaits. Pašlaik dambretes teorija ir tik tālu attīstījusies, ka korespondencdambretē uzvarēt spēcīgos turnīros ir ļoti grūti. Dažkārt jāriskē un teorijā ieteiktā gājiena vietā jāizdara slikts, taču grāmatā neanalizēts. Šāda taktika, protams, ne vienmēr attaisnojas.

Taču nākošajā čempionātā, kurš sākas novembrī, pie pirmajiem diviem galdiņiem, kur allaž cīnās spēcīgākie, pirmo reizi tiek ieviesta pirmo 2 — 3 gājienu noteikšana pēc īpašas tabulas. Tas, protams, atdzīvinās spēli, jo teorijas rokasgrāmatas noderēs krietni retāk, problēmas uz galdiņa būs jārisina patstāvīgi.

R. TOMASS,
PSRS sporta meistars

Svecīšu vakars

Oktobra nogale ienāk mūsu dzīvē ar Svecīšu vakariem, kad pieminam mūsu dārgos aizgājējus. Kad vienatnē ar sevi, sveču liesmiņām plandot, cenšamies rast paaudžu saiti, izprast cilvēka sūtību zemes virsū, kad ielūkojamies sevī.

Par tādu atceres un apceres brīdi preiliešiem kļuva iepriekšējā sestdiena. Kā jau ierasts, mirušo atceres dienā skanēja mūzika, kuru atskaņoja D. Višķere un A. Vucāns. V. Livdāne un V. Romanovskis runāja emocionālas dzejas rindas, pie ticīgajiem ar uzrunu latgaliešu, krievu un poļu valodās griezās Preiļu katoļu baznīcas dekāns A. Budže.

Pirmo reizi pie kapsētas krusta tika aizdegtas svecītes, pieminot karā krītušos, bezvēsts pazudušos un represētos. Šajā pārdomu brīdī preiliešu centās apjaust mūžības plūdumu un piederību Dzimtenei, savai tautai.

Tika vākti ziedojumi kapsētas zvanam. 1 028,12 rubļi ir iemaksāti krājbankā ar attiecīgu norādi. Ar rajona galveno arhitektu un pilsētas izpildkomitejas priekšsēdētāju ir ievadītas sarunas par zvanu torņa celtniecību. Meklēsim kooperatīvu, kurš uzņemsies šos darbus.

V. PETROVA,
apbedīšanas biroja meistare

Dzīvība, kas ap mums...

KAD pirms trijiem gadiem sameistaroju strazdu būri, tūlīt arī radās jautājums — kur to piestiprināt? Kā būtu, ja pienaglotu uz balkona pie puķu kastes? Tas nekas, ka piektais stāvs. Tā arī izdarīju. Un te kādu rītu atklāju, ka būrītī saimnieko strazdu pāris, apgāžot viedokli, ka skaidu plākšņu būrīšos strazdi nedzīvojot, jo nepanesot līmes smakas.

Būrītis atrodas tikai 1,5 metrus no guļamistabas loga. Tādēļ arī es dažu rītu stundām ilgi nosēdēju pie atvērtā loga, vērojot putnu dzīvi un klausoties viņu dziesmās. Dziedāšana sākas mazā gaismiņā. Dzied lielākoties tikai vīriešu kārtas putni. Sieviešu kārta īstu strazdu dziesmu nedzied, iznāk tikai tāda pačivināšana. Tas pats attiecas arī uz melnajiem mušķērājiem.

Topavasar strazdu pāris izaudzināja divus mazuļus. Nākošajā pavasarī atkal atlaidās, vai nu tie paši, vai citi, nezinu. Bija ļoti darbīgi. No sākuma ņēmās abi. Tīrīja būrīti, nesa iekšā. Bet tad iekšā sāka nest tikai pats strazds. Un te nu nācās pabrīnīties: strazds nes zāles kušķus iekšā, strazdiene met no būrīša laukā. Strazds pat kļuva dusmīgs, tādos gadījumos ar knābi cirta strazdienei. Bija sākušās ķildas.

Pēc nedēļas ievēroju, ka strazdam saradušās četras draudzenes un tup būrītim visapkārt. (Strazdi ir melni ar pelēcīgiem punktiņiem, melnums šķiet mazliet zaļganzilgans, kā pīltēviņiem, bet strazdienes ir pelēkbrūnas.) Strazda draudzenes bija niknas uz viņa lauleni, gribēja pat ar varu izdzīt no būrīša laukā. Līdzko šī izbāza galvu pa caurumu, strazda draudzenes metās virsū knābāt. Tā tas turpinājās kādu nedēļu, līdz strazdi pazuda pavisām.

Un te nu, it kā šo strazdu trādirīdi būtu novaktējuši, uzradās divi mazi pelēki putniņi ar melniem spārniņiem — melnie mušķērāji. Pie viņiem novēroju citas manieres. Mātīte nesa knābītī salmiņus, dažādas pūkas, tēviņš viņu pavadīja turp un atpakaļ un, kamēr viņa būrītī vija ligzdu, ārpusē tupēdams, dziedāja.

Kādu rītu pie būrīša atkal sākās tracis. Piesteidzos pie loga un ieraudzīju, ka no būrīša izlido strazds, knābī maza gaišzila oliņa. Strazds lidojot izmet oliņu no knābja un tā uz zemes sašķīst. Vēl šādu strazda izrīkošanos redzēju otrreiz, bet pēc tam no būrīša pazuda arī abi mušķērāji. Tātad arī putnu dzīvē ir sastopama skaudība, — ne pats dzīvo, ne citam ļauj dzīvot. Arī putniem ir sava mīlestība, savas mīļākās, savas ķildas.

ATTĒLĀ: būrītis ar melno mušķērāju.

L. VIKSNAS teksts un foto

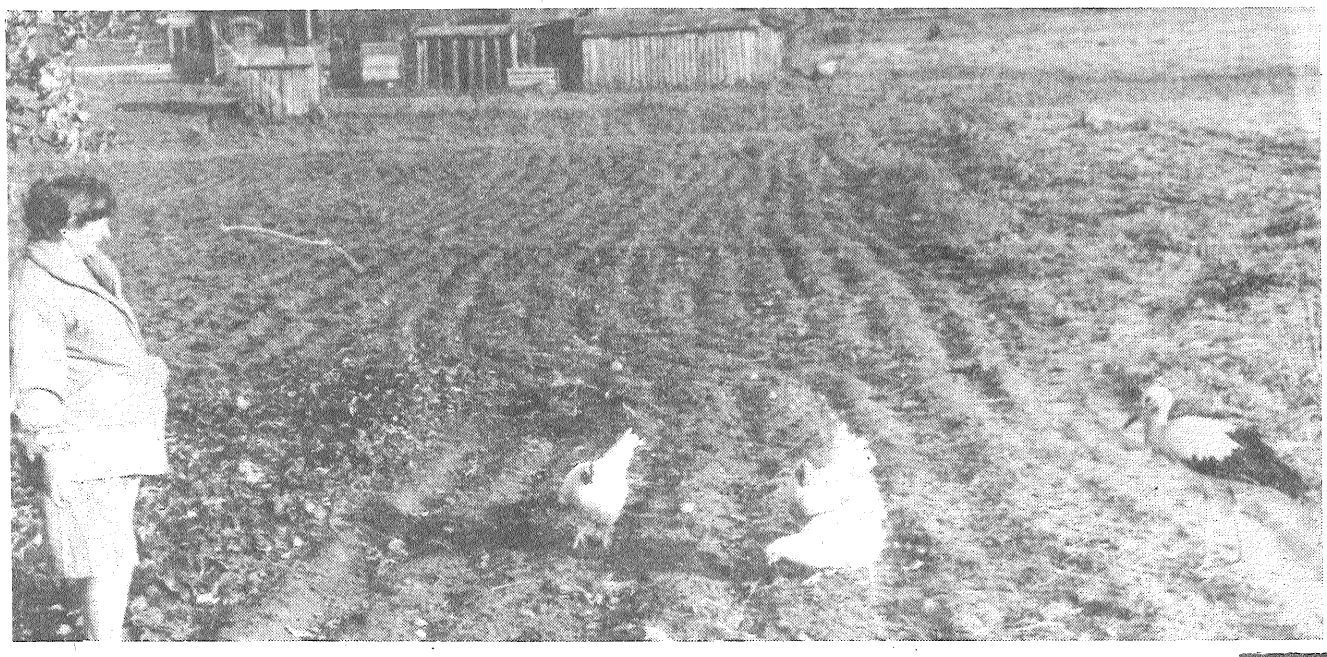

Ļeņina kolhoza Līčos, Padomju ielā 26, uz ziemošanu palicis stārķis. Mājas iedzīvotāja Anastasija Graholska (attēlā) stāsta, ka ar stārķi daudz rūpju, — nezinot, ar ko barot, kur pa ziemu likt. Ar vistām viņš vēl sadzīvo, bet tītaru māte, tiklīdz ieraugā, tā padzen līdz kaimiņu mājām.

J. ZANDES foto

Redaktors P. PIZELIS

10. novembrī plkst. 20.00 Preiļu ciema kultūras namā viesojas Žanis Ezītis un ansamblis «Emburgas zēni».

Biļešu iepriekšpārdošana Preiļu ciema kultūras namā.

Un jums par abiem būs —
Viens mūžs, viens kauss, viens rīts,
Viens vakars un viens maizes riecieņš.
(I. Ziedonis)

Sveicam VALIJU KLINDŽĀNI un AINĀRU ZIEMELI, kopējo dzīvi uzsākot.

Kolhoza «Dzintars» kolektīvs

Sirsnīgi sveicam BRONISLAVU un ALFONU ELSTUS zelta kāzās!

Lai ceļš, kuru Jūs sākāt pirms piecdesmit gadiem, nebeidz vīties pret kalnu, pret sauli, pret pavasari!

Saunas ciema Tautas deputātu padomes izpildkomiteja

LIELĀ OKTOBRA 72. GADADIENAI VELTĪTIE ATPŪTAS PASĀKUMI PREIĻOS

5. novembrī plkst. 20.00 rajona kultūras namā — «Rudens balle» (spēlē Aizkalnes vokāli instrumentālais ansamblis);

6. novembrī no plkst. 18.00 līdz 23.00 rajona kultūras namā demonstrēs videofilmas;

7. novembrī no plkst. 10.00 līdz 17.00 demonstrēs videofilmas rajona kultūras namā (no plkst. 10.00 līdz 11.00 — multiplikācijas filmas).

Preiļu pilsētas izpildkomiteja

RESTORĀNS «DUBNA» Līvānos

šī gada 7. novembrī no plkst. 10.00 aicina uz ģimeņu svētku pusdienām.

8. novembrī restorāns būs atvērts no plkst. 12.00.

LTF LĪVĀNU NODAĻAS 3. KONFERENCE

notiks šī gada 12. novembrī plkst. 11.00 Līvānu stikla fabrikas klubā. Dienas kārtībā iekļauti sekojoši jautājumi:

1. Nodaļas nolikuma apspriešana un pieņemšana;
2. Nodaļas valdes vēlēšanas;
3. Revīzijas komisijas atskaite;
4. Revīzijas komisijas vēlēšanas;
5. Dažādi jautājumi.

Delegātu reģistrācija no plkst. 10.30.

LTF Līvānu nodaļas valde

Tu esi katram viena, tomēr tikai viena,
Pie kuras kā pie saules bērni turas klāt.
Un tāpēc ir tik grūti, zaļām skujām birstot,
Uz mūžu smagai zemei tevi atdot, māt.
(V. Zariņš)

Izsakām patiesu līdzjūtību Albīnei Lauskai sakarā ar MĀTES nāvi.

Sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu kolektīvs

Palika nepateikti
Vārdi, ko gribēji sacīt,
Stāvot pie likteņa durvīm,
Kas negaidot atdarījās
Un sauca aizlaist.
(E. Vēciņa)

Izsakām līdzjūtību Rutai Vēverei, TĒVU zaudējot.

Rajona izpildkomiteja

PĀRDOD māju Preiļos, Lauku ielā 6. Tālrunis 22981.

Sāp sirds, no tēva šķiroties,
Kad viņa taka smilšu kalnā iet.
(J. Rūsiņš)

Izsakām dziļu līdzjūtību Vasilijam Balalajevam sakarā ar TĒVA nāvi.

Mednieku un makšķernieku biedrības Vārkavas pirmorganizācija

Paliks dzīvības vidū tavs darbīgais gājums,
Jo tik auglīgu mūžu jau neizdzēš riets.
(K. Apškrūma)

Dalām bēdu smagumu ar piederīgajiem, TEKLU RUBENI smiltājā izvadot.

K. Marksa kolhoza valde un sabiedriskās organizācijas

LEŅINA KAROGS

MŪSU ADRESE: 228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.

REDAKCIJAS TĀLRUŅI: redaktors — 22059, redaktora vietnieki — 22154, atbildīgā sekretāre — 21996, partijas dzīves un padomju celtniecības nodaļa — 21769, agrorūpnieciskā kompleksa, sporta, skolu un jaunatnes dzīves nodaļas — 21759, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļas — 21985, fotokorespondents — 22203, korektori, grāmatvedība, uzziņas par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts iznāk otrdienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodās. Iespiests Latvijas Izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības ražošanas apvienības Daugavpils tipogrāfijā (Daugavpilī, Valkas ielā 1). Izdevniecība «Avīze» (Rīgā, K. Valdemāra ielā 105). Viena nos. iespiedloksne. Ofsetiespiedums.

«Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльского районного комитета КП Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке.

Metiens 14 498 eksemplāru (latviešu valodā — 10 198 eks., krievu valodā — 4 300 eks.).

Indekss 68169.
Pas. 1369.